

Negociar amb ETA

Vídeo aquí, vídeo allà, vídeo pertot. Piques vegades s'ha parlat tant d'una cosa sense conèixer-la com del vídeo d'ETA exhibit per HB durant la campanya electoral. Malgrat que en pocs dies s'han omplert centenars de pàgines i titulars de diaris parlant de la qüestió, estic convençut que 99 de cada 100 enquestats no sabrien dir, ni que fos per aproximació, què diu el vídeo.

I és una llàstima, perquè en el seu contingut hi pot haver una de les claus polítiques importants del futur immediat. Segurament per aquest motiu el moviment per la pau Elkarri, sorgit com sabeu de l'esquerra abertzale però gens sospitós d'estar controlat per KAS, ha anunciat que pensa organitzar projeccions públiques del vídeo amb debat posterior obert a tots els ciutadans. Jonan Fernández i els seus no desafiarien la justícia espanyola de forma tan descarada si no tinguessin motius fundats per pensar que ETA està variant substancialment el seu missatge.

El vídeo, de fet, és una explicació de l'anomenada Alternativa Democràtica per a Euskal Herria, publicada íntegrament en el diari *Egin* el 26 d'abril passat. Es tracta d'una proposta de solució negociada al conflicte basc que substitueix l'obsoleta i intransigent Alternativa KAS i que dibuixa un escenari més imaginatiu i obert als matisos. Segons l'Alternativa Democràtica, cal obrir dos marcs de negociació consecutius en el temps: el primer, entre ETA i l'estat espanyol; el segon, que correspon exclusivament a tots els ciutadans bascos, "per mitjà d'un procés democràtic sense límits, amb la capacitat d'escollir entre totes les opcions".

ETA creu que el procés de discussió entre els bascos no serà democràtic si abans l'estat espanyol no reconeix el dret d'autodeterminació i la "intergitat territorial d'Euskal Herria", alhora que es compromet a acceptar la decisió final del poble basc, sigui quina sigui. També és condició *sine qua non* la promulgació d'una amnistia general que afecti tots els presos, els fugits

i els deportats. Si l'estat compleix aquestes condicions, ETA es compromet a anunciar un alto-el-foc. Aquesta és la part més difícil, és clar, però hi ha precedents (recordem les negociacions a Algèria, l'any 89, un any i mig després de l'horrible atemptat d'Hipercor i a pocs dies d'un sagnant atac a la caserna de la Guàrdia Civil de Saragossa).

En la segona fase és on l'organització armada es mostra aparentment més transigent, perquè admet la participació "de tota la la societat basca" en un procés de discussió sobre el futur del seu país.

Amb una ETA sincerament inactiva i flexible, l'acord entre els nacionalistes no semblaria difícil. Aquests dies, a Euskadi, hi ha qui ha recordat l'existència d'un document redactat per HB l'any 90 que va ser molt ben rebut per PNB i EA, i que porta per nom Estatut Nacional d'Autonomia. L'ENA vol ser una superació de l'actual estatut de Gernika, i dibuixa una Euskadi *quasi independent*, amb capital a Pamplona i que, tot i tenir reconeguda plenament la seva sobirania política, manté uns certs lligams amb l'estat espanyol per a qüestions concretes sotmeses a una legislació concertada. En un hipotètic procés d'autodeterminació, les propostes de l'ENA podrien significar un punt d'encontre entre totes les fa-

EDUARD VOLTAS

"Jonan Fernández i els seus no desafiarien la justícia de forma tan descarada si no tinguessin motius fundats per pensar que ETA està variant substancialment el seu missatge."

mílies del nacionalisme basc.

Altra cosa és la part de la societat basca que no es reconeix en el nacionalisme i que evidentment té tot el dret a participar de la discussió que proposa ETA. Sumeu els resultats del PSOE i del PP al País Basc (especialment Àlaba) i Navarra del passat diumenge i us adonareu de la gran complexitat del conflicte basc. La pregunta sorgeix, inevitable: seria ETA capaç d'assumir una decisió democràtica contrària a la independència?